

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupen JUDr. Michalem Říhou, advokátem se sídlem Ke Klimentce 2186/15, Praha 5, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2017, č. j. 025222/2017/KUSK/OŽP/2-Mi, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Lesy České republiky, s. p.**, se sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, zastoupené Mgr. Lukášem Eichingerem, MBA, advokátem se sídlem Veleslavínova 94/8, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2019, č. j. 43 A 21/2018 - 31,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce ani osoba zúčastněná na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 1. 9. 2014 zahájil Městský úřad Beroun (dále jen „správní orgán I. stupně“) z moci úřední na základě podnětu žalobce správní řízení podle § 3 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), a podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, jehož předmětem bylo posouzení, zda pozemek parcelní číslo X v katastrálním území H. T. o výměře 0,0133 ha zapsaný na listu vlastnictví č. 566 pro katastrální území H. T. ve vlastnictví České republiky s právem hospodaření s majetkem státu pro osobu zúčastněnou na řízení je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa. V této věci vydal nejprve rozhodnutí ze dne 21. 10. 2014, jímž určil, že se jedná o pozemek určený k plnění funkcí lesa. K odvolání žalobce však žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 2. 2015 toto rozhodnutí zrušil a vrátil věc správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Ten poté vydal dne 21. 7. 2015 další rozhodnutí, jímž opět určil, že posuzovaný pozemek je pozemek určený k plnění funkcí lesa.

K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2016 toto rozhodnutí opět zrušil a zavázal správní orgán I. stupně, aby doložil správnost přerážení pozemku s kulturou cesta na lesní pozemek v 60. letech minulého století příslušnou listinou. Tuto skutečnost totiž žalobce relevantně zpochybnil.

[2] Správní orgán I. stupně v rámci dalšího projednání věci vydal dne 19. 1. 2017 rozhodnutí č. j. MBE/5045/2017/ŽP-BrE, kterým znovu určil, že sporný pozemek je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona (pozemky s lesními porosty). Vysvětlil, že předmětný pozemek je v katastru nemovitostí zapsán jako vlastnictví České republiky s právem hospodaření pro osobu zúčastněnou na řízení s druhem pozemku lesní pozemek. Pozemek je sevřen mezi pozemky určenými k plnění funkcí lesa p. č. X, X a X v katastrálním území H. T. V Lesním hospodářském plánu Lesního hospodářského celku Nižbor je společně s okolními pozemky součástí porostní skupiny 128 A5 se smíšeným porostem dubu, habru, borovice a dalších listnatých dřevin ve věku 57 let. V porostní mapě Lesního hospodářského celku Nižbor je pozemek zařazen kontinuálně nejméně od roku 1988. Lesní porost se na předmětném pozemku nacházel až do zásahu žalobce v září 2013, který bez souhlasu vlastníka (osoby zúčastněné na řízení) neoprávněně vymýtil porost a provedl terénní úpravy. Tato skutečnost je správnímu orgánu I. stupně známa z úřední činnosti; dokládají ji rovněž svědecké výpovědi svědků J. T. a J. M. a stanovisko osoby zúčastněné na řízení. Správní orgán I. stupně zároveň vysvětlil, že orgány státní správy lesů nemají možnost přezkoumávat správnost údajů vedených v katastru nemovitostí, k čemuž jej v předchozím zrušujícím rozhodnutí zavázal žalovaný.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl, neboť se ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně. Žalovaný uvedl, že po opakovaném právním uvážení dospěl k závěru, že státní orgán správy lesů nebyl oprávněn řešit žalobcem namítané chyby v katastrálním operátu, k tomu je příslušný katastrální úřad. Správní orgán I. stupně proto nebyl oprávněn v rámci tohoto řízení zkoumat správnost evidence druhu předmětného pozemku v katastrálním operátu. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno, že evidence předmětného pozemku je formálně správná a odpovídá faktickému materiálnímu stavu v terénu. Ověřování správnosti evidence předmětného pozemku v katastru nemovitostí by nadto bylo nadbytečné, neboť zjišťování data, kdy byl pozemek prohlášen, a zda to bylo v souladu se zákonem, nebyl nutným podkladem pro rozhodnutí v pochybnostech podle § 3 odst. 3 zákona o lesích. Pokud tedy pochybnosti o těchto skutečnostech dále trvají, měl by se dle žalovaného žalobce obrátit na příslušný katastrální úřad s žádostí o opravu chybných údajů v katastrálním operátu.

II. Napadený rozsudek krajského soudu

[4] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud neshledal důvodnou a zamítl ji.

[5] Podle krajského soudu nemůže být pro posouzení právního charakteru pozemku rozhodující faktická změna, ke které došlo nezákonnou cestou (tj. neoprávněným zásahem žalobce), neboť opačný výklad by odporoval smyslu lesního zákona, kterým je dle jeho § 1 stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm. Správní orgány v projednávané věci na základě skutkových zjištění správně dospěly k závěru, že posuzovaný pozemek je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa podle § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona.

[6] Napadené rozhodnutí je dle soudu přezkoumatelné; žalovaný dostatečně reagoval na námítky žalobce a vysvětlil, proč revidoval svůj předchozí právní názor vyslovený v rozhodnutí ze dne 25. 7. 2016.

III. Kasační stížnost

[7] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného zrušil.

[8] Stěžovatel nejprve uvedl, že krajský soud se nijak nevěnoval vadám správního řízení spočívajícím v tom, že správní orgán I. stupně se po čtyři roky trvání řízení snažil stěžovatele zbavit postavení účastníka řízení. Nakonec rozhodl ve věci samé bez vědomí a účasti stěžovatele, přestože mu bylo známo, že o jeho účastenství tak nebylo dosud pravomocně rozhodnuto.

[9] Dále stěžovatel namítl, že správní orgán I. stupně vydal třetí (nyní napadené) rozhodnutí ve věci samé za situace, v níž žalovaný ve svém předchozím zrušujícím rozhodnutí ze dne 25. 7. 2016 vyjádřil (závazný) právní názor shodný s argumentací stěžovatele. I kdyby žalovaný změnil svůj právní náhled na věc, nemění to nic na tom, že správní orgán I. stupně byl v daném momentu jeho právním názorem vázán. Žalovaný přesto při třetím projednání rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil, aniž by se podrobně vypořádal s argumentací stěžovatele. Tuto otázku - že žalovaný porušil zásadu vázanosti právním názorem nadřízeného správního orgánu za nezměněného skutkového stavu věci - však krajský soud nijak blíže nezkoumal. Jeho závěr o tom, že žalovaný v dané věci mohl změnit svůj předchozí nesprávný právní názor, je zcela lhostejný ke stěžovatelovým právům a oprávněným zájmům.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti popsal skutečnosti, které dle jeho názoru vyvrací závěr, že předmětný pozemek je lesem, a svědčí naopak o tom, že pozemek byl odnepaměti užíván jako přístupová cesta. Tento pozemek představuje za částečného použití pozemku parc. č. X jedinou možnost, jak se stěžovatel může dostat ke svému pozemku parc. č. X, užívat ho a pečovat o něj. Krajský soud se v napadeném rozsudku vůbec nezabýval otázkou, kde se nejbližší předmětnému pozemku nachází veřejně přístupná cesta k pozemkům stěžovatele. Stěžovatel dále popsanými skutečnostmi poukazuje na skutečnost, že nikdy nedošlo právně platným a prokazatelným způsobem k relevantní změně způsobu využití. Jedná se mimo jiné o následující skutečnosti:

- Posuzovaný pozemek využívají stěžovatel a jeho právní předchůdci jako obecní cestu takřkajíc „odnepaměti“, jedná se o část dlouhou 33 m a širokou cca 3 m původního pozemku, který je v pozemkové knize veden pod číslem parcelním 761 s určením druhu „obecní cesta“ od dob Marie Terezie (vklad proveden v roce 1796). Stěžovatelův předek dle dostupných podkladů užíval cestu PK 761 v k. ú. H. T. mj. k cestám s povozem taženým voly.
- Od roku 1948 do roku 2010 byl vlastníkem označen stát a uživatelem MNV Hlásná Třebaň, po celou tuto dobu byl na LV MNV Hlásná Třebaň pozemek evidován jako cesta, nikoliv les.
- V roce 1988 byly scelené pozemky v operátu katastrálního území H. T. „digitálně“ zpracovány Geodézií a kartografií n. p. Praha, přičemž cesta v PK 761 byla přeznačena na č.p. X a část 33 metrů je včleněna do pozemku č. p. X. V archivu přitom není záznam o změně cesty na les, ani o právním zániku části cesty v PK 761.
- V roce 2007 došlo k digitalizaci a k „vedení do skutečného stavu“. Nikde není zápis o informaci majitelů pozemku PK 761, kterým je Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, místní pracoviště v Berouně, že by úředníci na základě informací JEP uvedli změnu pozemku - cesty na lesní pozemek.

- Žalobce ani jeho právní předchůdci (předci a MNV Hlásná Třebaň) nikdy nedali souhlasné stanovisko o nepotřebnosti části cesty PK 761, nově č. p. X, obecnímu úřadu Hlásná Třebaň a MěÚ V Berouně, odboru dopravy, tak, aby způsobem souladným s právem mohlo dojít ke zrušení části obecní cesty.

[11] Stěžovatel shrnul, že krajský soud nijak nehodnotil jeho konstantní námitku, že ve správním řízení nebyla nikdy doložena listina o změně kultury z cesty na les. Jednotná evidence půdy a současný zápis je proto zjevně v rozporu s příslušnou právní úpravou, konkrétně nařízením Vlády ČR č. 192/1956 ze dne 25. 1. 1956. V řízení nebyla doložena žádná právní listina z šedesátých let minulého století, která by jasně stanovila, že se jedná o les. Soud bez dalšího odkázal na argumentaci žalovaného, dle které bylo na stěžovateli, aby případně tvrdil a prokazoval opak. Takový pohled na výkon státní správy nemůže obstát.

[12] Stěžovatel dále upozornil na zjevné rozpory ve výpovědích svědků J. T. a J. M. Pokud jsou jimi uváděné časové údaje správné, tak se s ohledem na jejich věk jejich údaje vztahují nejméně k roku 1956, kdy ovšem na předmětném pozemku žádný les prokazatelně nebyl. Krajskému soudu nelze přisvědčit, že by se v místě kontinuálně od roku 1988 až do roku 2013 nacházel les. Pracovník lesů pan T. ve své výpovědi uvedl nikým nepodloženou informaci, kterou následně převzal krajský soud, že stěžovatel vytěžil porost na pozemku v prosinci 2013. Ve věci však bylo vedeno prověřování Policií České republiky, které toto tvrzení neprokázalo. Krajský soud s ohledem na místní neznalost chybně popisuje situaci na místě.

[13] Rovněž stěžovatel zpochybnil, že by Český úřad zeměměřický a katastrální prováděl snímkování v roce 2003, 2006 a 2012; ve skutečnosti to bylo v roce 2001, 2005, 2008, 2011, 2013 a 2015. Pokud soud odkazuje na topografickou mapu z internetové stránky http://archivnimapy.cuzk.cz/topos52/010k/M_33_77_A_b_4_index.html, tak z ní není patrné, že by zde byl v uvedeném čase les; není to ani důkaz o neexistenci cesty, protože ta je v místě viditelně umístěna a opatřena ochranným valem. Na stejném úložišti lze najít Státní mapu z roku 1951, která dokládá tvrzení žalobce, stejně jako státní mapa z roku 1964. Stěžovatel odkázal i na další státní mapy z dřívějších období.

[14] Krajský soud podle stěžovatele převzal účelová tvrzení žalovaného, aniž by si je ověřil. Je nutno odmítnout jeho závěr, že pokud cesta není na snímku vidět, tak tam nikdy nebyla. Soud rovněž pochybil v tom, že se omezil toliko na právní výklad lesního zákona č. 285/1995 Sb., ačkoliv je předmětná problematika mnohem širší (k tomu stěžovatel odkázal na stanovisko Veřejného ochránce práv týkající se toho, jak nahlížet na lesní cesty).

IV. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[15] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že námitka stěžovatele, že dosud nebylo rozhodnuto o jeho účastenství, je novým tvrzením, jež nebylo uvedeno ani v odvolání, ani v žalobě. V napadeném rozhodnutí je přitom stěžovatel výslovně označen jako účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu. Tato kasační námitka tak pouze konstruuje fiktivní procesní vady, pomíjejíc nesporné skutečnosti.

[16] K námitce stěžovatele, že „*ke změně sporného pozemku došlo jednak ve zcela jiné době ... nýbrž se jedná o změnu dosud nevyjasněnou*“, žalovaný poukázal na § 82 odst. 4 správního řádu, podle něhož nastává koncentrace řízení a k novým tvrzením a návrhům se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl opatřit dříve. Stěžovatel nijak nevyvrátil zjištěný stav věci, podle něhož se na pozemku po několika desítkách let až do neoprávněného vymýcení

v roce 2013 nacházel lesní porost. Tuto skutečnost nijak nevyvrací ani nové listiny přiložené ke kasační stížnosti.

[17] Žalovaný požaduje náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti i o žalobě, ve kterém měl žalovaný plný úspěch. Upozornil, že nepřiznání náhrady nákladů řízení, ač na ně má správní orgán zákonný nárok, vytváří nerovnost v soudním řízení.

[18] Vzhledem k výše uvedenému žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal mu náhradu nákladů řízení (písemné úkony, poštovné).

[19] Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[21] Kasační stížnost není důvodná.

[22] Nejprve se soud zabýval kasační námitkou, dle které se krajský soud nijak nezabýval namítanými procesními vadami správního řízení spočívajícími zejména v odírání postavení účastníka řízení stěžovateli.

[23] Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčuje v tom, že krajský soud vskutku k této otázce nic neuvedl a nijak ji nehodnotil. Bylo tak nutno ověřit, zda stěžovatel tuto námitku dostatečně vznesl v žalobě. Ze spisu krajského soudu je patrné, že stěžovatel na začátku své žaloby toliko poznamenal (obdobně jako nyní v kasační stížnosti), že *správní řízení bylo vedeno více než čtyři (pozn. NSS: roky), přičemž správní orgán I. stupně zarputile odmítl ve věci rozhodovat a téměř celou dobu věnoval snahám zbavit žalobce postavení účastníka řízení. Neštil se přitom ani zjevně nezákonného postupu, kdy v situaci, v níž napodruhé a navzdory právnímu názoru odvolacího orgánu rozhodl o tom, že žalobce není účastníkem řízení, následně rozhodl ve věci samé, bez vědomí a účasti stěžovatele, přestože mu bylo známo, že stěžovatel napadl rozhodnutí odvoláním (které bylo později úspěšné) a o jeho účastenství tak nebylo doposud pravomocně rozhodnuto.* Takto formulovanou žalobní námitku nepovažuje soud za dostatečně konkrétní; stěžovatel srozumitelně nevysvětlil, jakým způsobem měl být v nyní posuzovaném správním řízení zkrácen na svých právech. Krajskému soudu tak nelze vytýkat, že se tímto obecným konstatováním koncipovaným spíše jako vyjádření obecnější nespokojenosti s postupem správního orgánu I. stupně než jako žalobní bod, výslovně nezabýval. Je nicméně zjevné, že žádné vady řízení, které by měly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, případně kterými by se musel zabývat i bez námítky, neshledal.

[24] Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedené tvrzení stěžovatele nemá oporu ve spisovém materiálu. Jak již upozornil žalovaný ve svém vyjádření, správní orgán I. stupně vydal usnesení o tom, že stěžovatel není účastníkem správního řízení dne 6. 5. 2015 (tj. ještě v rámci řízení/nového projednání věci následujícího po vydání prvního zrušujícího rozhodnutí žalovaného). K odvolání stěžovatele žalovaný toto usnesení zrušil rozhodnutím ze dne 2. 11. 2015 (tedy rozhodnutí o odvolání bylo vydáno sice až po vydání v pořadí druhého rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které ovšem následně bylo zrušeno). Správní orgán I. stupně pak dne 26. 1. 2016 vydal usnesení o tom, že stěžovatel je účastníkem správního řízení. Nové projednání ve věci určení skutečnosti, zda je posuzovaný pozemek pozemkem určeným

k plnění funkcí lesa, po vydání druhého zrušujícího rozhodnutí žalovaného (ze dne 25. 7. 2016), přitom bylo zahájeno až dne 2. 9. 2016 a ze spisu je patrné, že správní orgán zde se stěžovatelem jednal jako s účastníkem řízení. Stěžovatelem byl rovněž poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (viz přípis ze dne 27. 12. 2016, č. l. 10); této možnosti také využil. Nelze tak shledat, že by v rámci nyní posuzovaného správního řízení došlo k jakémukoliv zkrácení práv stěžovatele, resp. že by s ním správní orgán I. stupně nejednal jako s účastníkem řízení.

[25] V rámci další kasační námitky stěžovatel vytýká správnímu orgánu I. stupně, že se neřídil závazným právním názorem vyjádřeným v předchozím zrušujícím rozhodnutí žalovaného, který dával za pravdu argumentaci stěžovatele.

[26] Ze správního spisu je zřejmé, že žalovaný skutečně v předchozím zrušujícím rozhodnutí (tj. rozhodnutí ze dne 25. 7. 2016) správní orgán I. stupně zavázal, aby doložil správnost přerážení pozemku s kulturou cesta na lesní pozemek v 60. letech minulého století příslušnou listinou. Tímto právním názorem tak byl správní orgán I. stupně v souladu s § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu vázán. Správní orgán I. stupně však ve svém rozhodnutí uvedl novou argumentaci spočívající v tom, že orgány státní správy lesů nejsou oprávněny otázkou správnosti údajů vedených v katastru nemovitostí řešit. Žalovaný pak v nyní napadeném rozhodnutí o odvolání tomuto závěru správního orgánu I. stupně přisvědčil a revidoval tak svůj původní názor.

[27] Je tedy nutno konstatovat, že správní orgán I. stupně se skutečně odchýlil od závazného právního názoru žalovaného a jeho rozhodnutí – stejně jako následující rozhodnutí žalovaného – bylo pro stěžovatele překvapivé.

[28] Krajský soud k této otázce správně uvedl, že popsaný stav nelze z hlediska ochrany legitimního očekávání účastníka řízení považovat za žádoucí. Nejvyšší správní soud se však shodně s krajským soudem domnívá, že žalovaný dostatečně přesvědčivě vysvětlil důvody pro revizi svého právního názoru, a že změna jeho původně nesprávného názoru byla v souladu se zásadou legality a požadavkem souladu s veřejným zájmem. Jak patřičně zdůraznil krajský soud, napadené rozhodnutí se nedotýká pouze práv stěžovatele, ale rovněž práv osoby zúčastněné na řízení, které svědčí právo hospodářit s posuzovaným pozemkem. Zároveň je nutno zohlednit veřejný zájem na ochraně lesa jako národního bohatství tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí (§ 1 zákona o lesích), o jehož ochranu je stát povinen dbát. V uvedené situaci je tak třeba přisvědčit krajskému soudu, že s ohledem na specifika věci lze změnu původního nesprávného právního názoru žalovaného akceptovat. Tato kasační námitka proto není důvodná.

[29] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami směřujícími proti věcnému posouzení. Předmětem správního řízení bylo určení, zda posuzovaný pozemek parc. č. X v katastrálním území H. T. je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa ve smyslu § 3 odst. 1 lesního zákona.

[30] Podle § 3 odst. 3 lesního zákona „[v] *pochybnostech o tom, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa, rozhoduje orgán státní správy lesů*“.

[31] V rozsudku ze dne 13. 7. 2017, č. j. 1 As 24/2016 – 61, č. 3663/2018 Sb. NSS, na který odkazoval rovněž krajský soud, Nejvyšší správní soud konstatoval, že účelem pravomoci orgánu ochrany lesa rozhodovat v pochybnostech, zda se jedná o pozemky určené k plnění funkce lesa (§ 3 odst. 3 lesního zákona), je umožnit autoritativní určení povahy konkrétních pozemků v případě, že je u nich tato skutečnost nejasná. Cílem je tedy nastolení právní jistoty v otázce, zda se na určitý pozemek tato právní regulace vztahuje či nikoliv. Určovací pravomoc orgánu

ochrany lesa naopak neslouží k tomu, aby tento správní orgán kdykoliv, ať již na žádost či z moci úřední, vyňal z kategorie pozemků určených k plnění funkce lesa pozemek, který do ní dosud náležel a náležet měl. Takové změny lze dosáhnout toliko rozhodnutím o odnětí pozemků plnění funkcí lesa (§ 15 a násl. zákona o lesích). Soud dále uvedl, že rozhodnutí „v pochybnostech“ je deklaratorním rozhodnutím, jehož účelem je autoritativní konstatování stavu, jaký je a má být, nikoliv měnit dosavadní faktický či právní stav pozemků. Rozhodnutí podle § 3 odst. 3 lesního zákona přitom není pouze deklarací stavu *de facto*, ale také *de iure*. Toto rozhodnutí přichází v úvahu tam, kde se buď neví, zda předmětné pozemky někdy v minulosti byly určeny k plnění funkce lesa či nikoliv, případně zda byly či nebyly později z kategorie pozemků určených k plnění funkce lesa vyňaty. Naopak není možné vydat rozhodnutí podle citovaného ustanovení v případech, kdy je nesporné, že pozemky byly určeny k plnění funkce lesa, nikdy z této kategorie nebyly řádně vyňaty, a pouze jejich faktický stav neodpovídá stavu právnímu (viz odst. 34-37 odkazovaného rozsudku NSS).

[32] V rozsudku ze dne 22. 6. 2017, č. j. 9 As 246/2016 -46, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že relevantní pochybnosti ve smyslu § 3 odst. 3 zákona o lesích vznikají typicky tehdy, kdy se charakter pozemku fakticky jeví určitým způsobem, v příslušných evidencích je však veden odlišně. V těchto situacích však nemůže být určující formální evidence, protože lesní zákon vymezuje pozemky určené k plnění funkcí lesa materiálně (viz § 3 odst. 1 zákona). Je proto třeba zjistit, jaká je jejich skutečná povaha (k tomu viz rovněž rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2009, č. j. 5 As 94/2008 – 44, č. 2032/2010 Sb. NSS).

[33] Ještě před hodnocením otázky správnosti věcného hodnocení provedeného krajským soudem je nutno upozornit, že podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je nepřipustná argumentace použitá v kasační stížnosti, kterou stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Takovými kasačními námitkami se proto Nejvyšší správní soud nemůže zabývat.

[34] Z uvedeného důvodu se soud nezabýval namítanými rozpory ve výpovědích svědků J. T. a J. M. Stěžovatel měl již ve správním řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, tuto námitku však neuvedl, stejně tak ji nevznesl ani v žalobě. Obdobně poprvé až v kasační stížnosti zpochybnil pravdivost informace, že neoprávněně vytěžil porost na dotčeném pozemku v prosinci 2013, aniž by tuto skutečnost rozporoval již dříve. Krajskému soudu proto nelze vytýkat, že z uvedených zjištění vycházel a nepovažoval je za sporné.

[35] Stěžovatel ve své žalobě zpochybňoval věcné posouzení správními orgány primárně tím, že ve správním řízení mělo být vyjasněno, zda byl předmětný pozemek v šedesátých letech v souladu s právem prohlášen za lesní fond, resp. zpochybňoval správnost evidence tohoto pozemku jako pozemku určeného k plnění funkcí lesa.

[36] Krajský soud v této věci zcela správně vysvětlil, že se žalobce mýlí, pokud má za to, že posouzení pozemku jako lesního pozemku dle § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona a poskytování ochrany lesu předpokládá prokázání zákonnosti vzniku lesa (lesního porostu), respektive prvotní konstitutivní prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa. Les, či lesní pozemek totiž může vzniknout důsledkem faktických proměn přírody v čase, a není tak zásadně třeba dokládat jejich vznik. Takový lesní pozemek pak požívá právní ochrany podle lesního zákona, není-li zákonem stanoveným způsobem odňat plnění funkcí lesa. Pokud tedy stěžovatel poukazuje na historický zápis kultury cesta pro pozemek PK 761, jehož součástí byl předmětný pozemek, v pozemkové knize, není tato skutečnost sama o sobě s ohledem na výše uvedené způsobila závěr o charakteru pozemku ovlivnit.

[37] Stěžovateli tak nelze přisvědčit, že by se krajský soud jeho argumentací spočívající v nesprávném zápisu druhu posuzovaného pozemku v minulosti nijak nezabýval. Z napadeného rozsudku je zřejmé, z jakého důvodu nepovažoval krajský soud stěžovatelovu argumentaci za důvodnou, a proč nebylo dle soudu nutno dohledávat písemný podklad z 60. let, na základě něhož byl sporný druh pozemku zapsán.

[38] Výše uvedenou argumentaci krajského soudu považuje Nejvyšší správní soud za věcně správnou a rovněž dostatečně a logicky odůvodněnou. Správní orgány se při posuzování povahy pozemku zabývaly jak faktickým stavem, tak i stavem evidovaným, přičemž dospěly k závěru, že faktický stav odpovídá stavu evidovanému. Jak zdůraznil krajský soud, pro posouzení druhu pozemku nemůže být rozhodující faktická změna, ke které došlo nezákonnou cestou, neboť opačný výklad by odporoval smyslu lesního zákona. Krajský soud tak správně uvedl, že pokud by snad stěžovatel neoprávněně vymýtil lesní porost a provedl terénní úpravy na tomto pozemku, neznamená to, že by měl pozemek v důsledku těchto nezákonných zásahů přestat být pozemkem určeným k plnění funkcí lesa.

[39] Stěžovatel tyto závěry krajského soudu v kasační stížnosti v podstatě nijak konkrétně nezpochybnil. Namísto toho se nedále pokoušel prokázat, že se na posuzovaném pozemku odnepaměti nacházela cesta, a že v šedesátých letech došlo k nezákonné změně druhu pozemku na lesní pozemek. Jak však vyplývá z napadeného rozsudku, případný nesprávný zápis druhu pozemku nemůže mít vliv na posouzení skutečnosti, zda je třeba pozemek považovat za pozemek určený k plnění funkcí lesa. Není proto ani namístě zabývat se odkazy stěžovatele, které mají dokládat existenci cesty na posuzovaném pozemku v době před tímto zápisem.

[40] Krajskému soudu lze dále přisvědčit v tom, že z podkladů shromážděných ve správním spisu jednoznačně vyplývá, že posuzovaný pozemek je pozemkem určeným k plnění funkcí lesa podle § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona. Podle tohoto ustanovení jsou pozemky určenými k plnění funkcí lesa „*pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky a nebezpečné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m, a pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny na základě rozhodnutí orgánu státní správy lesů podle § 13 odst. 1 tohoto zákona*“.

[41] Tato skutečnost byla dle krajského soudu prokázána zejména faktickým stavem pozemku, na kterém se po několik desítek let až do neoprávněného vymýcení bez souhlasu osoby s právem hospodaření v roce 2013 nacházel lesní porost (převážně habry) obdobný jako na sousedních lesních pozemcích, s nimiž byl společně zahrnut v lesním hospodářském plánu, respektive porostní mapě Lesního hospodářského celku Nížbor nejméně od roku 1988. Tento faktický stav přitom odpovídal stavu evidenčnímu zapsanému v katastru nemovitostí, který byl převzat z jednotné evidence půdy, v jejímž rámci byly okresní národní výbory ve spolupráci s místními a městskými národními výbory povinny vést řádný přehled o lesním fondu. Nejvyšší správní soud má stejně jako krajský soud za to, že existence lesního porostu na dotčeném pozemku před uvedeným neoprávněným zásahem je patrná i z leteckých snímků z let 2003, 2006 a 2012 založených ve správním spisu. Správní orgán I. stupně rovněž vycházel ze stanovisek obce Hlásná Třebaň a Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, které jeho závěr jednoznačně potvrzují. Tato zjištění opět stěžovatel zpochybňuje poprvé až v kasační stížnosti, byť vyplývají z podkladů, které byly shromážděny ve správním spisu, a na něž ve svém rozhodnutí odkazovaly rovněž správní orgány. Pokud tedy stěžovatel dále poukazuje na další podklady (mapy), z nichž existence cesty (resp. neexistence lesního porostu) na posuzovaném pozemku dle jeho mínění jednoznačně vyplývá, je nutno upozornit, že stěžovatel tyto podklady nezmínil v žalobě; ostatně ani nijak podrobněji zde tato skutková zjištění učiněná správními orgány nezpochybnil. Nejvyšší správní soud se jimi proto nyní nemůže zabývat.

[42] Na závěr soud uvádí, že nepovažuje za důvodnou kasační námitku, podle níž se krajský soud nesprávně omezil toliko na právní výklad lesního zákona, aniž by se zabýval tím, jak je třeba nahlížet na lesní cesty. Úkolem krajského soudu v posuzovaném řízení (přezkum vydání deklaratorního rozhodnutí dle § 3 odst. 3 lesního zákona) bylo zhodnotit, zda správní orgány správně a na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu určily, že posuzovaný pozemek splňuje podmínky stanovené v § 3 odst. 1 lesního zákona. Soud naopak nebyl povinen zkoumat, kde se nachází nejbližší veřejně přístupná cesta k pozemkům stěžovatele, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá.

VI. Závěr a náklady řízení

[43] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému usoudil, že kasační stížnost není důvodná, a proto jí podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[44] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[45] Žalovaný ve věci měl úspěch, Nejvyšší správní soud však neshledal, že by mu v řízení o kasační stížnosti vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS), a proto mu náhradu nákladů řízení nepřiznal. Ze stejného důvodu žalovanému nebylo namíste přiznat náhradu nákladů řízení rovněž v řízení o žalobě.

[46] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, popř. jí soud může na návrh z důvodů zvláštního zřetele přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení osoba zúčastněná na řízení neplnila žádné povinnosti, které by jí soud uložil, ani nenavrhl, aby jí bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných. Právo na náhradu nákladů řízení tedy nemá.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu